സാരംഗിൽനിന്ന് സ്നേഹപൂർവം

□ പരിസ്ഥിതി പ്രവർത്തനത്തിലും പ്രകൃതികൃഷിയിലും ബദൽ വിദ്യാഭ്യാസ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും ദീർഘകാലമായി ജീവിക്കുന്ന അട്ടപ്പാടിയിലെ 'സാരംഗ്' വിജയലക്ഷ്മി, ഗോപാലകൃഷ്ണൻ ദമ്പതികൾ അവരുടെ അനുഭവങ്ങൾ 'കേരളീയം' വായനക്കാരുമായി പങ്കുവയ്ക്കുന്നു.

മുൻകൂർ ജാമ്യം

ഞങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിലുണ്ടായ ചില അനുഭവങ്ങളും അതിൽനിന്നും ഞങ്ങൾ പഠിച്ച പാഠങ്ങളുമാണിവിടെ എഴുതുവാനുദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഞങ്ങളിവിടെ പറയുന്ന വ്യക്തികളുടെയോ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയോ പേരുകൾ വ്യാജമല്ല. വായനക്കാരന് അറിയുവാനും കണ്ടെത്തുവാനും അവകാശമുണ്ട്. അതിനുവേണ്ടിത്തന്നെ നടന്നതു നടന്നതുപോലെ തന്നെ എഴുതുന്നു. (അങ്ങിനെ എത്രമാത്രം മുമ്പോട്ടു പോകുമെന്നുറപ്പില്ല. എങ്കിലും പോകുന്നിടത്തോളം പോകട്ടെ) ഒരു കാര്യം തറപ്പിച്ചു പറയട്ടെ.

ഞങ്ങൾക്കാരെയും മഹത്വവൽക്കരിക്കാൻ ഉദ്ദേശ്യമില്ല. ഇടിച്ചുതാഴ്ത്തുവാനും താത്പര്യമില്ല. എന്നാൽ ഇവിടെ ഭൂരിപക്ഷത്തിനുവേണ്ടി നന്മ പുലരണമെന്ന് കൊതിക്കുന്നതുകൊണ്ട് മൂന്നു കാര്യങ്ങൾ ഇവിടെ എടുത്തുപറയുന്നു. ഈ കുറിപ്പുകളുടെ പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ അതു മാത്രമാണ്.

ഒന്ന്:- 'ഇവിടെ നന്മയുടെ അംശമേയില്ല. നമ്മുടെ സമൂഹം ഗതിപിടിക്കില്ല അതു മുടിഞ്ഞുപോയിക്കഴിഞ്ഞു' - എന്നു പരിതപിക്കുകയും നിരാശ പടർത്തുകയും ചെയ്യുന്നവരോട് അരുതെന്നു പറയാൻ. ഇവിടെ നന്മയുണ്ടെന്ന് അവർക്കു കാണിച്ചുകൊടുക്കാൻ. അവർക്കു ബോധ്യപ്പെടാൻ.

രണ്ട്:- ഇവിടെ തിന്മയുണ്ട്, അതിനു മേൽക്കോയ്മയുമുണ്ട്. അസന്നിഗ്ധമായി ഞങ്ങളതു സമ്മതിക്കുന്നു. അറിവില്ലായ്മകൊണ്ടോ ധൈര്യക്കുറവുകൊണ്ടോ പലരും എളുപ്പവഴി തപ്പി തിന്മയുടെ വഴിക്കു പായുന്നുണ്ട്. അങ്ങിനെയാണ് തിന്മയ്ക്കിവിടെ മേൽക്കോയ്മ കിട്ടുന്നത്.

'ഞാനൊരാൾ വിചാരിച്ചാൽ ലോകം നന്നാവില്ലെ'ന്ന് പറഞ്ഞു ചുരുണ്ടുകൂടുന്ന അലസത. ധൈര്യക്കുറവുകൊണ്ടോ അറിവില്ലായ്മകൊണ്ടോ അലസത കൊണ്ടോ തിന്മയ്ക്കു വളം വയ്ക്കുന്നവരോടും ഞങ്ങൾക്കു പറയാനുള്ളത് ഒന്നു മാത്രമാണ്. 'നമുക്കു' മുമ്പേ നന്മയുടെ വഴിതേടി പറക്കുന്നവർ ധാരാളമാണ്. അവർക്കൊപ്പം നമുക്കും പറക്കാനായാൽ ഈ ലോകം നന്മനിറഞ്ഞതാകും'.

മൂന്ന്:- സർവോപരി ഞങ്ങളിന്നത്തെ നിലയിലെത്തിച്ചേർന്നത് തികച്ചും ശ്രമപരാജയ (trial and error) രീതിയിലൂടെയാണ് എന്നു ബോധ്യപ്പെടുത്താൻ. ഞങ്ങൾ കടന്നുപോന്ന കടമ്പകൾ പലതും ലോകത്തിനുമുമ്പേ അറിവുള്ളതാണ്. എന്നിട്ടും പലരും നടന്നവഴിയെ ഞങ്ങളും നടന്നു സമയം കളയേണ്ടിവന്നു.

ചിലർ അറിഞ്ഞിട്ടും പറഞ്ഞില്ല.

ചിലർ പറഞ്ഞിട്ടു കാര്യമില്ലെന്നു ധരിച്ചു. അല്ലെങ്കിൽ നടിച്ചു. അറിവിനെ അവരുടെ കുത്തകയാക്കി അടക്കിവച്ചു. മറ്റു ചിലർ നമ്മെക്കൊണ്ടൊന്നും ലോകം നന്നാക്കാനാവില്ലെന്നു പറഞ്ഞ് മടിപിടിച്ചു മാറിനിന്നു.

അറിഞ്ഞിട്ടു പറയാത്തവരും പറഞ്ഞിട്ട് കാര്യമില്ലെന്നു ധരിച്ചവരും നടിച്ചവരും ലോകം നന്നാക്കാനാവില്ലെന്നു മടിപിടിച്ചു മാറിനിന്നവരും കുറ്റവാളികളാണ്. നാളത്തെ തലമുറ തേടിപ്പിടിക്കേണ്ട പുതിയ പാതകൾ അടച്ചുകളഞ്ഞവരാണ്.

അറിവ് സ്വകാര്യലാഭത്തിനായി ഒളിച്ചുവയ്ക്കാനുള്ള നിധിയല്ല. ആയിരം മേനി വിളയുന്ന മനസിന്റെ വിളനിലങ്ങളിൽ വിതച്ചുകൊയ്ത് മനുഷ്യരാശിക്കാകെ വിതരണംചെയ്യാനുള്ള വിനിമയ സമ്പത്താണ്.

അറിവ് അറിയാവുന്ന ഭാഷയിൽ അറിയിക്കാനാവുന്ന ഭാഷയിൽ വിതരണം ചെയ്യാതിരിക്കുന്നതും കുറ്റമാണ്. ആർക്കുമറിയാവുന്ന ഭാഷയിൽ വേണമതു പറയാൻ.

അതുകൊണ്ട് ഞങ്ങളുടെ കടമ ഞങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നു. ഇതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യശുദ്ധിമാത്രം കണക്കിലെടുക്കുക. നന്മയുടെ അംശം മാത്രം ഇതിൽനിന്നു ചികഞ്ഞെടുക്കുക. ബാക്കിയെല്ലാം മനുഷ്യസഹജമായ കൈത്തെറ്റുകളാണെന്നു കരുതി ഞങ്ങളോടു പൊറുക്കുക. ഞങ്ങൾ മുൻകൂർ ജാമ്യത്തിനായി അപേക്ഷിച്ചുകൊള്ളുന്നു;

ഇനി വിഷയത്തിലേക്ക്

കുറേ ആശുപത്രി അനുഭവങ്ങൾ പറയുകയാണ്. നന്മനിറഞ്ഞ ഡോക്ടർമാരും തിന്മനിറഞ്ഞ ഡോക്ടർമാരും നമുക്കുണ്ട്. അവരിൽ ചിലരെ പരിചയപ്പെടുത്തുകയാണിവിടെ. സത്യസന്ധമായിത്തന്നെ. അബദ്ധങ്ങൾ പറ്റാത്തവരാരുമില്ല. അറിവില്ലായ്മകൊണ്ടോ അശ്രദ്ധകൊണ്ടോ പറ്റുന്നതാണല്ലോ അബദ്ധം.

അബദ്ധം പറ്റാനുള്ള സാധ്യത ഏതാണ്ടുറപ്പാണെങ്കിലും നമ്മൾ അബദ്ധത്തിൽ ചെന്നു ചാടിക്കൂടായ്കയില്ല. ഞങ്ങൾക്കും ധാരാളം അബദ്ധങ്ങൾ പറ്റിയിട്ടുണ്ട്. അത്തരമൊരു അബദ്ധത്തിന്റെ യഥാർഥ വിവരണമാണിത്.

ഗോപാലകൃഷ്ണനും വിജയലക്ഷ്മിയും

കാലം 1979.

അമ്പലവയലിനടുത്ത് നെല്ലാറച്ചാലിലുള്ള മുപ്പൈനാട് ഗവൺമെന്റ് യു.പി. സ്കൂളിൽ ഞങ്ങൾ താത്കാലിക അധ്യാപകരായി ജോലിചെയ്യുന്ന കാലം. സ്വന്തമായി ഇഷ്ടപ്പെട്ട് ഒന്നിച്ചു ജീവിക്കാൻ തുടങ്ങിയതുകൊണ്ട് വീട്ടുകാരിൽനിന്നും ഒറ്റപ്പെട്ടു നില്ക്കുന്ന കാലം. താത്കാലികക്കാരായതുകൊണ്ട് നിലനില്പിനെക്കുറിച്ച് ഉത്കണ്ഠയുള്ള കാലം.

ഒറ്റപ്പെട്ട ഒരു കുന്നിൻമുകളിലായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ താമസം. അയൽവീടുകൾ വളരെ കുറവ്. തന്നിഷ്ടത്തോടെ ജീവിക്കാൻ പറ്റിയ അന്തരീക്ഷം. സാമ്പത്തികമായ ഒട്ടേറെ പരാധീനതകൾ ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും ആ ഏകാന്തതയിൽ ഞങ്ങൾ സ്വർഗീയ സുഖം അനുഭവിക്കുകയായിരുന്നു. ശല്യംചെയ്യാനോ നിയന്ത്രിക്കാനോ ആരുമില്ല. രഹസ്യങ്ങളൊന്നും മറച്ചുവയ്ക്കേണ്ടതുമില്ല. സ്വസ്ഥമായ ജീവിതം.

വിജയലക്ഷ്മി ഗർഭിണിയായി. വീട്ടിലായിരുന്നെങ്കിൽ ഗർഭപരിചരണത്തിന് നൂറുനൂറുകൂട്ടം കാര്യങ്ങൾ പറഞ്ഞും ചെയ്തും തരുവാൻ അമ്മമാർ, അമ്മായിമാർ, ചേച്ചിമാർ എല്ലാം ഞങ്ങൾക്കുണ്ടായിരുന്നു. ഗോപാലകൃഷ്ണന്റെ വീടുമായി പൊരുത്തക്കേടുകളില്ലെങ്കിലും അവിടെ നിന്നാരും വന്നുനിന്നു സഹായിക്കാനുള്ള അവസ്ഥയിലായിരുന്നില്ല കാര്യങ്ങൾ.

അങ്ങിനെയിരിക്കെ വിജയയ്ക്ക് കലശലായ നെഞ്ചുവേദനയും പുറംവേദനയും തുടങ്ങുന്നു. നെഞ്ചിന്റെ വേദന ഒരുതരം വിങ്ങലും കഴപ്പുമായിട്ടാണനുഭവപ്പെടുന്നത്. പുറംവേദനയോ നട്ടെല്ല് പൊട്ടിപ്പിളരും മട്ടിലുള്ളതും.

തൊട്ടടുത്തുള്ള നാട്ടുവൈദ്യന്റെയടുത്തുനിന്നും തൈലവും കുഴമ്പും വാങ്ങി പുരട്ടി ചൂടുവച്ചു. അപ്പോൾ മാത്രം തെല്ലാശ്വാസമുണ്ടെന്നല്ലാതെ സ്ഥിരമായൊരാശ്വാസം ഉണ്ടാവുന്നതേയില്ല. പ്രസവിച്ചു പരിചയമുള്ള മറ്റധ്യാപികമാർ, അയൽക്കാരായ അമ്മമാർ എല്ലാം. മൗനം. കനപ്പെട്ട ഒരു പണിയും ചെയ്യാനാവുന്നില്ല. സഹായത്തിനു മറ്റാരുമില്ലാത്തതുകൊണ്ട് ഞങ്ങളുടെ പണികളെല്ലാം ഇരുവരും കണ്ടറിഞ്ഞു ചെയ്യുകയാണ് പതിവ്.

ഞങ്ങൾക്കു വേവലാതിയായി. എന്താണ് സംഭവമെന്ന് ഊഹിക്കുവാൻ പോലുമാവുന്നില്ല.

ചങ്കിനു വല്ല ചതവുമേറ്റിട്ടുണ്ടോ? ഇരിക്കക്കുത്താലെ വീണിട്ടുണ്ടോ? കണ്ണിൽക്കണ്ടതും മനസിൽ തടഞ്ഞതുമായ കാരണങ്ങളെല്ലാം ചിക്കിക്കിള്ളിത്തിരഞ്ഞതല്ലാതെ ഒരു കാരണവും കണ്ടെത്താനായില്ല. പരിഹാരമില്ലാത്ത പ്രശ്നമായി അതു തുടരുകയും ചെയ്തു.

ഞങ്ങളുടെ വായനയെ പൊതുവേ നിയന്ത്രിക്കുന്നത് സന്ദർഭമാണ്. ഗർഭകാലമായതുകൊണ്ട് ശരീരശാസ്ത്രം, ഗർഭാവസ്ഥ, ശിശുപരിപാലനം, ശിശുമനഃശാസ്ത്രം, മരുന്നുകളുടെ ഗുണ- ദോഷ ഫലങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയെക്കുറിച്ചുള്ള പുസ്തകങ്ങളായിരുന്നു അന്നത്തെ വായന.

അതുകൊണ്ട് ഈ രോഗത്തെക്കുറിച്ചറിയാൻ അറിയാവുന്ന പുസ്തകങ്ങളിലെല്ലാം പരതി. ഒരിടത്തും ഒന്നും കണ്ടെത്താനായില്ല. ചങ്കിനും പുറത്തുമുള്ള വേദനയായതുകൊണ്ട് കയറ്റം കയറാനോ വെള്ളം കോരാനോ ചുമടെടുക്കാനോ കഴിയുന്നില്ല. എന്തിന്, ഭക്ഷണംകഴിച്ചു വയറു നിറഞ്ഞാൽപോലും വേദന വർധിക്കുകയാണ്.

അങ്ങിനെയാണ് ഒരു വിദഗ്ധ ഡോക്ടറെ കാണാൻ ഞങ്ങൾ പരിപാടിയിട്ടത്. മീനങ്ങാടിയാണ് അടുത്തുള്ള ചെറുപട്ടണം. അവിടെ ധാരാളം ആശുപത്രികളും ഡോക്ടറൻമാരുമുള്ളതുകൊണ്ട് ഒരു ഡോക്ടറെ കണ്ടെത്താൻ വിഷമമുണ്ടായില്ല. ഡോ. ഓമനാ മധുസൂദനൻ. ഗൈനക്കോളജിസ്റ്റ്.

ഡോക്ടറോട് കാര്യങ്ങളെല്ലാം തുറന്നുപറഞ്ഞു. അവർ കൊമ്പും കുഴലുംവച്ചു പരിശോധിക്കുന്നു. പുരട്ടാനും കഴിക്കാനുമെല്ലാം മരുന്നിനു കുറിക്കുന്നു. അവർ പറഞ്ഞവിധം മരുന്നു പ്രയോഗിച്ചു നോക്കുന്നു. യാതൊരു മാറ്റവുമില്ലാതെ രോഗം തുടരുന്നു.

ഡോക്ടറെ വീണ്ടും കാണുന്നു. പതിവു ചോദ്യോത്തരങ്ങൾ, പരിശോധന, മരുന്നുകുറിക്കൽ, പണംകൊടുക്കൽ, പുഞ്ചിരിക്കൽ, വിടവാങ്ങൽ എല്ലാം പതിവിൻപടി നടന്നു. മരുന്നുസേവയും മരുന്നുപുരട്ടലും ആവിവയ്പും യഥാവിധി നടന്നു. രോഗവും പതിവിൻപടി തുടർന്നു. പകൽ സമയങ്ങളിൽ ക്ലാസെടുക്കാനോ നടക്കാനോ വയ്യാത്തവിധം വേദനയും കട്ടുകഴപ്പും തുടരുകയാണ്. താത്കാലികക്കാരായതുകൊണ്ട് ലീവെടുക്കാനുമാവുന്നില്ല. താത്കാലികക്കാർക്ക് ഒരു മാസം പണിചെയ്താൽ ഒന്നര ലീവാണു കിട്ടുക. സഹാധ്യാപകരും ഹെഡ്മാസ്റ്ററും മറ്റും കണ്ണടച്ചു സഹായിച്ചെന്നാണോർമ. രോഗം പൂർവാധികം ഭംഗിയായി തുടരുന്നു. പിന്നെന്തിന് മരുന്ന്? മാത്രമല്ല, ഗർഭിണികൾ അലോപ്പതി മരുന്നുകൾ അധികം കഴിക്കുന്നത് നന്നല്ലെന്ന് വായനയിൽകൂടി അറിഞ്ഞുവച്ചിട്ടുമുണ്ട്. വേദന സഹിച്ചാൽ മതിയല്ലോ. വേറെ പൊല്ലാപ്പുകൾ പുതുതായി തലയിലേറ്റി വയ്ക്കേണ്ടതില്ലല്ലോ എന്നു കരുതിത്തന്നെ അലോപ്പതി മരുന്നുസേവ വേണ്ടെന്നുവയ്ക്കുകയായിരുന്നു.

അന്നൊരു ഒഴിവുദിനം.

ഒറ്റപ്പെട്ട കുന്നിൻമുകളിലെ ഒറ്റപ്പെട്ട വീട്ടിൽ ഞങ്ങളൊറ്റയ്ക്ക് ഒഴിവുദിനം ആഘോഷിക്കുന്നു. സുന്ദരമായ ദിനം. യാതൊരുവിധ ശല്യങ്ങളുമില്ലാതെ ആ ദിവസം കടന്നുപോകുന്നു.

വേദനയെവിടെ? വിമ്മിട്ടമെവിടെ?

ഛെ, വിജയലക്ഷ്മിക്ക് അസുഖമേയില്ല. ഇതെന്താ മനോരോഗമോ?

രോഗം ഇത്രനാൾ ഒരു പ്രശ്നമായിരുന്നു. എന്നാലിപ്പോൾ രോഗം മാറിയത് അതിലേറെ പ്രശ്നമാവുന്നു! എങ്ങിനെ മാറി? എന്തുകൊണ്ടു മാറി?

ഡോ. ഓമന മധുസൂദനന്റെ മരുന്നു നിർത്തിയശേഷം അവരുടെ ഒരു റേഡിയോ പ്രഭാഷണം മാത്രമേ കേട്ടിട്ടുള്ളു. ഒരു ഗർഭിണിയുടെ പുറംവേദന മാറ്റാനറിയാത്ത ഡോക്ടറുടെ റേഡിയോ പ്രഭാഷണം എന്നു പറഞ്ഞ് റേഡിയോ ഓഫാക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

രോഗം മാറിയതെങ്ങിനെ?

(തുടരും)